

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Λ. Αθηνών 54-56
Ταχ. Κώδικας : 10441 Αθήνα
Πληροφορίες : Μαρία Μιχαλάκη
Τηλέφωνο : 2105275266
e-mail : mmichalaki@mou.gr

Αθήνα, 17-2-2023

Αριθμ. Πρωτ.: 360

ΘΕΜΑ: «Διαβούλευση Σχεδίου Υπουργικής Απόφασης για δαπάνες προετοιμασίας»

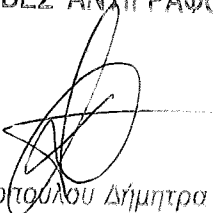
Εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου, προβλέπεται ενίσχυση για την προετοιμασία των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων) του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027).

Για την καταβολή της ενίσχυσης έχει συνταχθεί Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης και παρακαλούμε για τα σχόλιά σας μέχρι την Πέμπτη 23-2-2023.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Κατσιπούλου Δήμητρα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**Αθήνα,
Αρ. Πρωτ.
ΑΔΑ:**

Ταχ. Δ/ση : Λ. Αθηνών 54-56, Αθήνα
Ταχ. Κωδ. : 104 41
Πληροφορίες : Μιχαλάκη Μαρία
ΤΗΛ : 210 5275266
FAX : 210 5275268
e- mail : mmichalaki@mou.gr

ΘΕΜΑ : «Καταβολή ενίσχυσης για την προετοιμασία των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων) του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027).»

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις:

- α) Το ν. 4314/2014 (Α' 265) «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και ειδικά άρθρο 69, παρ. 2.
β) Το ν. 4914/2022 (Α' 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις.» και ειδικά τα άρθρα 6 και 12 με τα οποία ορίζεται η Διαχειριστική Αρχή Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 - 2027, αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ.
γ) Το ν. 4914/2022, ειδικά το άρθρο 65, παρ. 19, για τη μετονομασία της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 σε ΕΥΕ ΠΑΑ.

δ) Τον ν.4622/2019 (Α'133) «Επιτελικό κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» και ειδικότερα το άρθρο 13.

ε) το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με το ν. 4622/2019, άρθρο 119, περ 22 (Α'133).

2. Το Π.Δ. 97/2017 (Α' 138) «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων » όπως ισχύει.
3. Το Π.Δ. 40/2021 (Α' 100) «Μεταφορά και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών.»
4. Το Π.Δ. 8/2022 (Α' 19) με το οποίο διορίζεται ο Γεώργιος Γιωργαντάς Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
5. Το Π.Δ. 56/2021 (Α' 142) με το οποίο διορίζεται ο Γεώργιος Στύλιος Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
6. Την αριθμ. 6309/2021 (Β' 4190) Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γεώργιο Στύλιο»
7. Την αριθ. 2618/13-10-2022 (Β' 5375) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027».
8. Την αριθ. 4760/23-06-2021 απόφαση με θέμα «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Υ.Ο.Δ.Δ.' 483).
9. Την αριθ. C (2022) 8270/21-11-2022 εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την έγκριση την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027.
10. Την αριθ. 2545/10-10-2022 (Β' 5361) πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027.
11. Τη με αριθμ. 1065/19-04-2016 (Β' 1273) υπουργική απόφαση για τη θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014- 2020», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
12. Το γεγονός ότι από την έκδοση της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός της διαδικασίας και η θέσπιση κανόνων για την καταβολή ενίσχυσης στους δικαιούχους, στο πλαίσιο της προετοιμασίας των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών σύμφωνα με την παρέμβαση Π3-77-4.1 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027, εφεξής «ΣΣ ΚΑΠ».

Άρθρο 2

Αρμόδιοι Φορείς

Για την εφαρμογή των ανωτέρω αρμόδιοι φορείς είναι οι εξής:

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ) η οποία σύμφωνα με το Ν. 4914/2022 είναι αρμόδια για τη διαχείριση και υλοποίηση του ΣΣ ΚΑΠ.
2. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ) η οποία σύμφωνα με το ν. 4914/2022 και την ΚΥΑ 2618/13-10-2022 έχει οριστεί ως ενδιάμεσος φορέας και εκχωρούνται αρμοδιότητες της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.
3. Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) ο οποίος σύμφωνα με το ν. 4314/2014 έχει οριστεί ως ο Οργανισμός Πληρωμών για το Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) ή οι «υπό σύσταση ΟΤΔ» οι οποίες, υπέβαλλαν πρόταση στο πλαίσιο της ΥΑ 2545/10-10-2022 «πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027» ή οποιασδήποτε μεταγενέστερης της και πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας των Φακέλων Α και Β.

Άρθρο 4

Ένταξη πράξεων

1. Η πρόταση που υποβάλλει η κάθε υποψήφια ΟΤΔ, στο πλαίσιο της πρόσκλησης για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων για την προγραμματική περίοδο 2023-2027, επέχει θέση αίτησης στήριξης στο πλαίσιο του υπομέτρου 19.1 του ΠΑΑ 2014-2020. Για το σκοπό αυτό, οι ΟΤΔ υποβάλλουν ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ), συνοπτικά στοιχεία της πρότασης με διαδικασία ανάλογη με τη Διαδικασία Ι.4.1 του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).
2. Ο διοικητικός έλεγχος της αίτησης στήριξης ταυτίζεται με τη συνολική αξιολόγηση της αντίστοιχης πρότασης.
3. Εφόσον η πρόταση πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, η ΕΥΕ ΠΑΑ την εντάσσει στο υπομέτρο 19.1, εκδίδοντας σχετική απόφαση ένταξης με διαδικασία ανάλογη με τη Διαδικασία Ι.4.1. του ΣΔΕ.
4. Οι «υπό σύσταση ΟΤΔ», προκειμένου να υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΑΑ, θα πρέπει να έχουν συσταθεί και να διαθέτουν ΑΦΜ. Στις περιπτώσεις «υπο-σύσταση ΟΤΔ» οι οποίες είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης αλλά δεν προκριθούν για την υλοποίηση της τοπικής τους στρατηγικής δεν απαιτείται η σύσταση τους και το σχετικό αίτημα θα υποβληθεί από έναν από τους εταίρους με τη σύμφωνη γνώμη των υπολοίπων.

Άρθρο 5

Επιλεξιμότητα δαπανών

1. Οι επιλέξιμες για ενίσχυση δαπάνες συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προετοιμασία των τοπικών προγραμμάτων, αφορούν άυλες ενέργειες και μπορούν να είναι οι παρακάτω:
  - A. **δράσεις επιμόρφωσης** για ΟΤΔ και λοιπούς τοπικούς φορείς (μέλη ή διοίκηση δημοσίων ή ιδιωτικών συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν τις τοπικές κοινωνίες) όπως
    - α. διοργάνωση εκδηλώσεων (μίσθωση αιθουσών και μικροφωνικών εγκαταστάσεων, υλικών, φιλοξενία) ή συμμετοχή σε εκδηλώσεις τρίτων,
    - β. σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού (φυλλάδια, έντυπα, αφίσες κ.α.),
    - γ. παραγωγή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σποτ,
    - δ. καταχωρήσεις, ανακοινώσεις, δελτία τύπου σε έντυπα, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο, κ.λπ.,
  - B. δραστηριότητες που **συνδέονται με την εκπόνηση της τοπικής στρατηγικής** (Φάκελος Α' και Β) όπως:
    - α. η διαβούλευση με την τοπική κοινωνία/φορείς, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που αφορούν σε:

- i. διοργάνωση ή συνδιοργάνωση εκδηλώσεων (μίσθωση αιθουσών και μικροφωνικών εγκαταστάσεων, υλικών, φιλοξενία) ή συμμετοχή σε εκδηλώσεις τρίτων,
  - ii. σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού (φυλλάδια, έντυπα, αφίσες κ.α.),
  - iii. παραγωγή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σποτ,
  - iv. καταχωρήσεις, ανακοινώσεις, δελτία τύπου σε έντυπα, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο, κ.λπ.
- β. μελέτη οικείας περιοχής ή άλλων στοχευμένων μελετών που αφορούν την περιοχή παρέμβασης (π.χ. η διερεύνηση και ανάλυση ενός συγκεκριμένου τομέα ή κλάδου της οικονομίας),
- γ. συμβουλευτικές υπηρεσίες προς την ΟΤΔ, για την υποβοήθηση σύνταξης των φακέλων Α και Β.

Γ. Λειτουργικές δαπάνες της ΟΤΔ που υποβάλλει αίτηση για προπαρασκευαστική υποστήριξη με σκοπό την προετοιμασία της τοπικής στρατηγικής

- α. ακαθάριστες αποδοχές - αμοιβές ομάδας έργου και εργοδοτικές εισφορές,
- β. δαπάνες μετακίνησης ομάδας έργου,
- γ. έξοδα αλληλογραφίας και ταχυμεταφορών,
- δ. ενοίκιο του χώρου στέγασης της ΟΤΔ και δαπάνες καθαρισμού αυτού.
- ε. λογαριασμοί σταθερών τηλεφώνων,
- στ. λογαριασμοί οργανισμών παροχής ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης, θέρμανσης και κοινόχρηστα.

2. Δεδομένης της υποχρέωσης των φορέων για ευρεία διαβούλευση στο πλαίσιο κατάρτισης της τοπικής στρατηγικής απαιτείται στο αίτημα πληρωμής να περιλαμβάνονται και σχετικές δαπάνες (1Βα ή/και 1Γα ή/και 1Γβ ή/και 1Γγ).

3. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.

Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί.

4. Μη επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο της προετοιμασίας των τοπικών προγραμμάτων είναι οι παρακάτω:

- α. δαπάνες που έλαβαν χρηματοδότηση από το ΠΑΑ 2014-2020,
- β. δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά εξοπλισμού/παγίων,
- γ. δαπάνες που σχετίζονται με τη στήριξη της ΟΤΔ σε δράσεις εκτός της προετοιμασίας.

5. Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί από την ημερομηνία έγκρισης του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 (23-12-2020), μέχρι και την ημερομηνία υποβολής του Φακέλου Β. Οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να έχουν εξοφληθεί έως και την υποβολή των σχετικών αιτημάτων πληρωμής.
6. Στα λειτουργικά έξοδα πρέπει να υπάρχει αναλυτική τεκμηρίωση στον υπολογισμό των λειτουργικών δαπανών. Η Ομάδα έργου υφιστάμενης ΟΤΔ που θα εργαστεί για την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου φορέα που προετοιμάζει την τοπική στρατηγική. Για τις αμοιβές της ομάδας έργου πρέπει να εφαρμόζεται πρόγραμμα χρονοχρέωσης για την απασχόληση των στελεχών που εργάστηκαν για την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος.

Άρθρο 6

Παρεχόμενη ενίσχυση

1. Η ενίσχυση χορηγείται με μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών. Το μέγιστο ποσό της επιχορήγησης είναι 20.000€ ανά προτεινόμενη στρατηγική. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται και το ΦΠΑ, αν είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 της παρούσας απόφασης.
2. Η ενίσχυση καταβάλλεται σε μία δόση με την προϋπόθεση της τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας.
3. Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.
4. Δεν προβλέπεται χορήγηση προκαταβολής.

Άρθρο 7

Υποβολή αιτήσεων πληρωμής

1. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης δύναται να υποβάλει αίτημα πληρωμής μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων πλήρωσης των κριτηρίων επιλεξιμότητας του Φακέλου Β και την εξέταση τυχών ενστάσεων.
2. Η αίτηση πληρωμής υποβάλλεται έντυπα και ηλεκτρονικά σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.6.1 του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου από το δικαιούχο μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).
3. Οι ΟΤΔ, για τις δαπάνες του άρθρου 5 παρ. 1Γ σημείο γ, δ, ε και στ (έμμεσες δαπάνες), υποβάλλουν αίτημα πληρωμής με εφαρμογή σταθερού ποσοστού 15% (μέθοδος απλουστευμένου κόστους), επί των επιλέξιμων δαπανών ομάδας έργου (δαπάνες προσωπικού) του άρθρου 5, παρ. 1Γ, σημείο α. Για τις έμμεσες δαπάνες δεν απαιτείται η προσκόμιση παραστατικών.
4. Για τις «υπό σύσταση ΟΤΔ» δεν έχει εφαρμογή η μέθοδος του απλουστευμένου κόστους και στο αίτημα πληρωμής θα υποβάλλονται όλα τα απαραίτητα παραστατικά για το σύνολο των αιτούμενων δαπανών.

5. Οι «υπό σύσταση ΟΤΔ» δύναται να υποβάλλουν αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο του Υπομέτρου 19.1 για δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί είτε από τις ίδιες (μετά την απόκτηση ΑΦΜ), είτε από τα Νομικά Πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές (πριν την απόκτηση ΑΦΜ).
6. Η έντυπη αίτηση περιλαμβάνει:
  - α. το σύνολο των παραστατικών της δαπάνης σε φωτοαντίγραφα,
  - β. αποδεικτικά εξόφλησης των δαπανών σε φωτοαντίγραφα,
  - γ. αποδεικτικά τεκμηρίωσης «εύλογου κόστους» της δαπάνης,
  - δ. όσα παραστατικά δεν μεταφορτώνονται στο ΟΠΣΑΑ.
7. Για την τεκμηρίωση του «εύλογου κόστους» της δαπάνης, ο δικαιούχος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία όπως προσφορές προμηθευτών ή έρευνα από διαδίκτυο. Εφόσον το μοναδιαίο κόστος μιας υπηρεσίας ή ενός είδους υπερβαίνει, σε αξία τα 2.500€ (χωρίς ΦΠΑ), ή υπερβαίνει σε συνολικό ποσό τα 5.000€ (χωρίς ΦΠΑ) ανά κατηγορία υπηρεσίας ή είδους, απαιτούνται τρία (3) αποδεικτικά, ενώ σε αντίθετη περίπτωση ένα (1). Ως αποδεικτικό νοείται και η τιμολόγηση της υπηρεσίας ή είδους, με το κατάλληλο κατά περίπτωση φορολογικό παραστατικό. Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδής υπηρεσίες και εφάμιλλα είδη.
Δεν απαιτείται προσκόμιση παραστατικών τεκμηρίωσης του «εύλογου κόστους» για:
  - α. δαπάνες αμοιβών – αποδοχών της ομάδας έργου με την προϋπόθεση ότι πληρείται ο περιορισμός της ΥΑ 1337/4-5-2022 (Β' 2310), άρθρο 60, παρ. 12,
  - β. μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την κατάρτιση της τοπικής στρατηγικής,
  - γ. δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής προσφοράς από την αγορά ή από προσφερόμενες υποδομές. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται τεκμηρίωση,
  - δ. δαπάνες που έχουν προκύψει από διαγωνιστική διαδικασία.
8. Υπόδειγμα της αίτησης στήριξης καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά που θα μεταφορτωθούν στο ΟΠΣΑΑ καθορίζονται σε σχετική εγκύκλιο.
9. Τα αιτήματα πληρωμής πρέπει να υποβληθούν εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης που αναφέρεται στο άρθρο 4 της παρούσας.

Άρθρο 8

Διοικητικοί έλεγχοι αιτήσεων πληρωμής - Καταβολή ενίσχυσης

1. Οι διοικητικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται από την ΕΥΕ ΠΑΑ σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.6.4 του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων αποτυπώνονται σε Πρακτικό Διοικητικού Ελέγχου.
2. Υπόδειγμα του Πρακτικού Διοικητικού Ελέγχου θα καθορισθεί με σχετική εγκύκλιο.

3. Κατά τον διοικητικό έλεγχο γίνεται και επαλήθευση του «εύλογου κόστους» των δαπανών που υποβάλλονται στο αίτημα πληρωμής, εφόσον αυτές δεν έχουν προκύψει από διαγωνιστική διαδικασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Για την επαλήθευση του «εύλογου κόστους» δαπανών, η ΕΥΕ ΠΑΑ λαμβάνει υπόψη τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο δικαιούχος, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία που προκύπτουν από διασταυρωτικό έλεγχο αιτήσεων στήριξης που η ίδια διενεργεί.
4. Δεδομένου ότι το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών που αφορούν στην προετοιμασία και υποβολή τοπικού προγράμματος αποτελούν άυλες ενέργειες, δεν απαιτείται η διενέργεια επιτόπιας επίσκεψης κατά την πραγματοποίηση των εν λόγω διοικητικών ελέγχων. Παρόλα αυτά η ΕΥΕ ΠΑΑ ή άλλος αρμόδιος φορέας δύναται να πραγματοποιεί επιτόπια επίσκεψη / δειγματοληπτικό έλεγχο.
5. Η ΕΥΕ ΠΑΑ εκδίδει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, συνολική για το υπομέτρο 19.1, στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό της πίστωσης, η Συλλογική Απόφαση Έγκρισης (Σ.Α.Ε.) ο ενάριθμος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ.
6. Η καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.6.5 του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Άρθρο 9

Λογιστική καταχώρηση δαπανών και τήρηση στοιχείων

1. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται για τη διακριτή, αποτελεσματική και ενιαία παρακολούθηση των λογιστικών καταχωρήσεων, με λογιστική αποτύπωση των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της προετοιμασίας όπως αυτά προβλέπονται από το αντίστοιχο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.
2. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι «υπό σύσταση ΟΤΔ» και έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες από τα Νομικά Πρόσωπα που τον απαρτίζουν, ως λογιστική καταχώρηση νοούνται τα παραστατικά που προβλέπει η νομοθεσία για τα επιμέρους νομικά πρόσωπα.
3. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν αρχείο με το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στην προετοιμασία και στην υποβολή του προτεινόμενου τοπικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων και στοιχείων που δεν απαιτούνται ως συνημμένα των Φακέλων Α και Β αλλά συνδέονται με άμεσο τρόπο με αυτούς. Τα στοιχεία θα πρέπει να είναι πρωτότυπα ή ακριβή φωτοαντίγραφα αυτών.

Άρθρο 10

Δημοσιότητα

Οι δικαιούχοι του υπομέτρου 19.1 του ΠΑΑ 2014-2020 υποχρεούνται για την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας όπως αυτοί αποτυπώνονται στο παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 808/2014.

Άρθρο 11

Διενέργεια ελέγχων και επιβολή κυρώσεων

Οι δικαιούχοι οφείλουν να αποδέχονται και διευκολύνουν τη διενέργεια ελέγχων από τα αρμόδια όργανα, καθώς και να συμμορφώνονται με τα πορίσματα και αποτελέσματα αυτών.

Στις περιπτώσεις που από τον έλεγχο αρμοδίων οργάνων διαπιστωθεί αχρεώστητη ή παράνομη καταβολή ποσών ενίσχυσης, τα ποσά αυτά θα ανακτώνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 12

Διεκπεραίωση καταγγελιών

Η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ είναι το αρμόδιο όργανο για να αναζητήσει και να συγκεντρώσει τα απαιτούμενα στοιχεία και έγγραφα ώστε να εξετάσει το είδος της καταγγελίας, την σύνδεση της με το αντίστοιχο πρόγραμμα, την εγκυρότητα της, τα πιθανά εμπλεκόμενα μέρη ή να τα διαβιβάζει σε άλλο αρμόδιο όργανο, όπου απαιτηθεί. Μετά και την εξέταση της καταγγελίας η αρμόδια υπηρεσία συντάσσει σχετικό πόρισμα το οποίο και διαβιβάζει σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένου και του οργανισμού πληρωμών.

Άρθρο 13

Τελικές διατάξεις

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της και καταργείται ή τροποποιείται με όμοια απόφαση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ

